

Les syntagmes nominaux anaphoriques dans les textes des journaux sportifs
(FF JU České Budějovice – Faculté des Sciences Humaines et Sociales – Sorbonne, 2017)

Cílem práce je popsat fungování nominální anafory v novinových článcích se sportovní tematikou pocházejících z periodik zaměřených na sport. Diplomantka se zaměřila na vybraná specifika těchto konstrukcí (užití determinantu, míra novosti informace, sémantický typ anaforického substantiva, textová vzdálenost mezi antecedentem a anaforikem), která posuzovala ve vztahu k danému žánru.

V úvodní části práce M. Provázková vymezuje klíčové pojmy svého výzkumu. Zabývá se otázkou výstavby textu, vztahem mezi kohezí a koherencí, dále řeší otázku reference a koreference a uvádí jednotlivé typy anafor. Inspiruje se relevantní odbornou literaturou, informace v ní obsažené interpretuje správně a výklad konstruuje standardním odborným stylem. K této stati poznamenávám následující:

1) míra novosti informace nesené anaforickým syntagmatem nespočívá ani tak v tom, zda se syntagma nachází v tematické či rématické části výpovědi, ale spíše v tom, jaké substantivum je v anaforickém syntagmatu užito, dále též koreluje s použitým determinantem (určitý člen versus ukazovací determinant).

2) v příkladu na str. 27 syntagma „*J'un des gars les plus gentils*“ není anaforou.

3) jaký je vztah mezi pojmy „koheze“ a „koherence“ a tzv. opérations de liage J.-M. Adama?

Jestliže stati věnované textové lingvistice považují za účelné a relevantní vzhledem k tématu práce, kapitoly věnované „groupe nominal“ a zejména kapitola o syntagmatu jsou poněkud nadměrné, jistá redukce (případně úplné vypuštění) by statím určitě prospěla.

Na základě teoretické části se diplomantce daří vymezit výzkumný vzorek a zároveň i stanovit postup vlastních analýz. Rozebírá in extenso vybrané články z periodik *L'Équipe* a *France Football*, z každého vybírá shodně 22 článků, není ovšem zřejmé, zda jsou oba vzorky shodné i co do počtu slov. Ve zkoumaných textech pak identifikuje všechny nominální anafory a řadí je do sémantických typů podle povahy anaforického substantiva. Všimá si rovněž textové vzdálenosti mezi antecedentem a anaforikem. Vytvořená typologie je zajímavá, neboť vypovídá o zvláštích úzu zkoumaného žánru. Rovněž přináší doklady o užívání determinantů – v tzv. nevěrných anaforách zcela převažuje určitý člen. Nejsem zcela srozuměn s výkladem, který M. Provázková podává ohledně míry novosti informace – typicky str. 100. Informační novum zajímá lingvistiku potud, pokud je signalizováno typickými jazykovými konstrukcemi a strukturami. Jako novum je tedy prezentováno mluvčím, který tak činí na základě předpokladů o znalostech adresáta textu (nikoli konkrétního příjemce). Zda konkrétní příjemce informací „zná“ či „nezná“ je irelevantní vzhledem k tomu, zda je nějaký segment exponován jako informační novum. V tomto smyslu by bylo třeba též interpretovat naprostou většinu anaforických syntagmat uvedených určitým členem – jsou prezentována jako notum a anafora tak zde má jen velmi slabou informativní hodnotu (z hlediska výpovědního dynamismu).

Poznámky k rozborům:

1) str. 51 - „le Joakim“ a „le talent naturel“ není anaforou.

2) str. 62 – lze přezdívkou chápat jako anaforu?

3) str. 63 – „le Gazélec“, vztahuje se k T. Laurey nebo k celému mužstvu GFC Ajaccio?

4) str. 64 – proč není anaforikum „le grand brun“ řazeno pod apparence?

Práce je psána pěknou francouzštinou, i když místy se vyskytují stylově slabší místa. I když by bylo možné sesbíraný materiál z korpus vytěžit ve větší míře, konstatuji, že cíle práce byly splněny, práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnotit známkou (ještě) **výborně**.

V Českých Budějovicích dne 24. 5. 2017.

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Ondřej Pešek', written in a cursive style.

doc. PhDr. Ondřej Pešek, Ph.D.